

УДК 373.2
Г79

Гресь Анна

Г79 Фінансова грамотність для дітей 5–7 років. Перший крок до мільйона. — Х. : Вид. група «Основа», 2021. — 48 с. — (Серія «Корисні навички»).

ISBN 978-617-00-3956-9.

Сучасні діти виявляють значний інтерес до серйозних економічних питань. Звідки беруться гроші? Чому вони закінчуються? Як можна заробити гроші? Наше життя змушує дітей ставити такі запитання, і нам слід відповідати їм, як дорослим. У книзі є прості й зрозумілі матеріали, які допоможуть мамам і татам доступно пояснити дітям основи економічних знань. За допомогою цікавих історій дитина зможе збагнути сенс економічних понять, а практичні завдання допоможуть їй закріпити свої знання. Кольорові наліпки, які потрібні для виконання завдань, неодмінно сподобаються дитині й допоможуть вам зацікавити її процесом пізнання.

УДК 373.2

© Гресь Анна, 2016

© Лук'янова Н. В., іл., 2021

© ТОВ «Видавнича група "Основа"», 2021

ISBN 978-617-00-3956-9

ШАНОВНІ МАМИ Й ТАТА!

Ця книга стовідсотково допоможе вам у вихованні ваших дітей. По суті, ми всі, дорослі, намагаємося виховувати дітей усебічно розвиненими. Водимо їх у гуртки та секції, підшукуємо хороший садок або школу. Ми розвиваємо інтелектуальні та фізичні здібності малюків. І тільки одна сторона розвитку часто залишається недоторканою. Та, яка стосується фінансового виховання. Або, кажучи інакше, ми забуваємо про те, наскільки важливо виховувати правильне ставлення дитини до грошей, до того, як їх правильно заробляти, як накопичувати й витрачати, як примножувати те, що зароблено.

Загалом, дивні у нас самих, у дорослих, відносини з грошми. З одного боку, ми дуже хочемо заробляти багато грошей, щоб мати можливість здійснювати свої бажання і бажання наших дітей. З іншого — немов соромимося навіть думок про них. Проблема полягає в тому, що в нас, дорослих, коли ми були маленькими, виховували негативне ставлення до грошей, до того, що їх може бути зовсім багато і не порівну. Нас запевняли, що заможним бути непристойно, що забезпечені люди — всі геть здирники й негідники. Нас не вчили заробляти гроші та не давали змоги ними управляти. Нас просто вчили працювати, не надто замислюючись про винагороду. А що відбувається сьогодні? Ми всі так само не вчимо дітей того, як правильно управляти грошима. Утім, сучасний маркетинг побудований на тому, щоб вселити покупцеві величезне, нездоланне бажання робити безліч покупок. Ось і виходить, що дитяче «Купи!» лунає чи не щодня. Але дітям абсолютно не зрозуміло, звідки беруться гроші.

☒ Згадайте, що ви звичайно говорите своїм дітям про гроші.

Поставте «✓» біля фраз, які використовуєте, спілкуючись з дитиною.

☐ Ти ще маленький, тобі гроші ні до чого.

☐ Не в грошах щастя.

☐ Від грошей тільки проблеми.

☐ Виростеш — тоді й дізнаєшся, як гроші заробляти.

☐ Грошей завжди не вистачає.

☐ Не можу купити тобі іграшку, грошей немає.

☐ На твої іграшки моєї зарплати не вистачить.

☐ Виростеш — сам заробиш, ось тоді й команду.

Але ж сучасний світ улаштований так, що практично все, що хочеться придбати, неможливо зробити без грошей. Тому сьогодні, виховуючи дітей, тему грошей обійти неможливо. Та й не потрібно цього робити. Навпаки, їх обов'язково треба вчити правильно поводитися з грошима. Інакше їм доведеться витратити дуже багато часу, перш ніж вони стануть фінансово успішними.

ЯК ФОРМУЄТЬСЯ СТАВЛЕННЯ ДИТИНИ ДО ГРОШЕЙ?

По-перше, дитина бачить те, як її батьки заробляють гроші, розпоряджаються ними, наскільки активно чи, навпаки, економно вони витрачають кошти, чи вміють вони планувати свій бюджет, чи прийнято в сім'ї інвестувати кошти, чи легко дорослі беруть гроші в борг, чи є у них довгострокові накопичення.

По-друге, ставлення дитини до грошей залежить і від того, наскільки батьки готові навчати її поводитися з грошима. Чи обговорюють взагалі цю тему в родині? Чи є у дитини можливість потренуватися планувати свої витрати, розподіляючи власні кишенькові гроші?

По-третє, ставлення дитини до грошового питання залежить від того, який підхід до фінансового виховання застосовують у родині.

ПІДХОДИ ДО ФІНАНСОВОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

ПІДХІД ПЕРШИЙ. ГРОШІ В ТУМБОЦІ

Дитина й гадки не має, звідки беруться гроші. Або невиразні уявлення у неї все-таки є, але батьки ніколи не обговорюють з малюком про те, як гроші заробляти, як їх раціонально витрачати. Дитина нічого не знає про те, як дорослі планують сімейний бюджет. Просто тому, що її не хочуть обтяжувати дорослими проблемами. Скільки коштують іграшки і розваги, скільки грошей витрачають батьки на харчування, відпочинок, оплату комунальних послуг — дитина про це навіть не замислюється і не здогадується. Вона живе у світі так, немов грошей у ньому не існує. Їй не дають занадто багато коштів на кишенькові витрати. Та це й не потрібно, адже все і так оплачено. Сума, яку отримує дитина, настільки мізерна, що думати про те, на що її витратити, просто немає сенсу. Так чинять авторитарні батьки, які дуже побоюються, що їхня дитина раптом вийде з-під контролю.

ПІДХІД ДРУГИЙ. ГРОШІ НЕДОСТУПНІ

Дитина може розуміти, що гроші потрібно заробити. Вона навіть може знати про те, що гроші можна класти в банк під відсотки. Але поки мама і тато не вважають за потрібне, щоби вона мала доступ до грошей, навіть з навчальною метою. Гроші є у дорослих. Доступ до них дитині заборонений. І жодні теоретичні знання не допоможуть малюкові зрозуміти, що таке гроші, як їх заробити, як не витратити занадто багато. Так поведуться мами і тата, які не дуже замислюються про майбутнє своїх дітей. А якби замислилися, то напевно злякалися б того моменту, коли дитина все-таки виросте і їй доведеться жити самотійно. Все, чого вона могла б навчитися в дитинстві, в ігровій ситуації, вона зустріне в реальному житті. Тому їй доведеться не раз залишитися без грошей, перш ніж вона навчиться розподіляти кошти від зарплати до зарплати. Діти, які в дитинстві не мали можливості навчитися розпоряджатися грошима, нерідко мають борги, беруть не вигідні кредити, неправильно вкладають свої кошти.

ПІДХІД ТРЕТІЙ. ГРОШІ — ВСЕ!

У такій сім'ї вочевидь поважають гроші та вміють з ними поводитися. Можна навіть сказати, що в сім'ї існує культ грошей. «Та ти хоч знаєш, скільки це коштує?», «Це ж шалено дорого!». Або інше. «Отримаєш гарну оцінку — дам тобі грошей», — кажуть дитині. Начебто все добре, батьки долучають малюка до грошей. Він змалечку має свої кишенькові гроші, іноді навіть велими не маленькі суми. Дитина знає, що мама і тато беруть кошти не з тумбочки, обізнаний,

☑ Що означає «навчання фінансової грамотності»?

* Ми повинні навчити дитину уважно дивитися навколо і бачити ті можливості, які допоможуть їй заробити гроші.

* Ми повинні пояснити дитині, що недостатньо тільки лише заробити гроші. Потрібно ще й зуміти їх зберегти, а потім і примножити зароблене.

* Необхідно навчити дітей економити те, що у них є; бачити різницю між необхідними витратами і тими, які можна вважати необов'язковими або несвоєчасними.

* Важливо пояснити дитині доступною мовою, як працює банківська система, ознайомити її з простими економічними поняттями.

* Сучасна дитина з дитинства має розуміти, як ефективно управляти грошима.

що і скільки коштує. Мама і тато досить часто дають дитині можливість заробити самостійно, виконавши якісь хатні доручення. Але не варто все зводити лише до грошей. Інакше є велика ймовірність того, що настане день, коли дитина просто не захоче щось робити безкоштовно.

Тому в усьому, й особливо у вихованні, добре мати почуття міри.

ЯК ПРАЦЮВАТИ З КНИГОЮ?

Перш ніж почати читати книгу дитині, уважно ознайомтеся з її структурою. На кожному розвороті є інструкція для батьків.

Цю інструкцію ви читаете «про себе», без дитини. Вона допоможе вам розібратися в темі, щоб потім легко відповісти на дитячі питання.

Кожна тема містить маленьку тематичну історію, яку вам потрібно прочитати. Але вже вголос. Ця історія — для дитини. Якщо у малюка постають питання, обговоріть їх разом. Розгляньте картинки. Наведіть приклади з життя.

Історії, які ви знайдете в книзі, розповідають про трьох друзів, кожен з яких по-різному ставиться до грошей. Тобто все, як у житті. Є марнотрат, який легко і дуже швидко розлучається з грошима та зовсім не цінує їх. Є дуже раціональний герой, який намагається правильно розподіляти і витратити

8

ВІТАЮ! НУМО ЗНАЙОМИТИСЬ!

Інструкція для батьків

Завдання

Починаючи з того, що починаємо дитину з грошей — купівельними грошима. Саме гроші — це те, що дає нам можливість купувати те, що нам потрібно. Саме гроші — це те, що дає нам можливість купувати те, що нам потрібно. Саме гроші — це те, що дає нам можливість купувати те, що нам потрібно.

Вітаю! Гав-гав-гав! Нумо знайомитися. Мене звуть пес Бутерброд. А це мої друзі — папуга Кеша і кріт Геша.

ЗАВДАННЯ 1. Розглянь своїх нових знайомих. Запам'ятай, як їх звуть. Знайди на вкладці відповідні слова і приклей їх до кожного героя.

Тематична історія

9

ІСТОРІЯ ПРО МОНЕТКУ

Жили-були троє друзів — пес Бутерброд, папуга Кеша і кріт Геша. Якось пішли друзі на прогулянку і знайшли на дорозі монетку. Хтось дорогою раніше йшов і цю монетку загубив, а хто — невідомо. Нема кому монетку повертати. Почали друзі думати, що з цим грошиком тепер робити.

— Ова, монетка! — зрадів папуга Кеша. — Потрібно її витратити терміново. Наприклад, побільше купити льодяників або повітряні кульки.

— Ти що! — обурився кріт Геша. — Цю монетку потрібно в моє монетосховище покласти. Нехай там лежить, зберігається разом з іншими грошиками.

А пес Бутерброд замислився.

— Гав! Витратити гроші дуже легко. Раз — і готово. І немає монетки. Наприклад, на льодяники. Льодянички швидко закінчаться — і все. Якщо грошини у скриньку або скарбничку покласти, то вона, звісно, більше не загубиться. Але я б учинив інакше...

ЗАВДАННЯ 2. Розглянь малюнки і продовж історію.

Інструкція для батьків

Запитання для дитини

Обговоріть з дитиною характер кожного персонажа, як кожен ставиться до грошей. А зробили це можна після того, як ви прочитаете дитині історію про монетку.

- Запитайте у дитину:
 - А що б ти зробила, як знайшла когось, хто загубив гроші?
 - Хто з друзів, на твоє думання, витратить гроші правильно?
 - Як ти вважаєш, що запропонував зробити з монеткою пес Бутерброд?

гроші, вчиться їх заробляти та вкладати. А є жаднюга, який лише накопичує свої гроші. Саме за допомогою казкових історій дитина буде ознайомлюватися з фінансовою грамотністю, з азами управління грошима.

У кожній темі є завдання для дитини. Для їхнього виконання можуть знадобитися олівці або фломастери, гроші (монетки або паперові купюри). Вам так само необхідні банківські картки, щоб дитина могла їх розглянути.

Є практичні завдання, виконати які дитина зможе тільки тоді, коли ви разом навідаєтеся до найближчого банкомату або до банку, до супермаркету або парку розваг. Це дуже важлива частина нашого навчання, не нехтуйте нею, адже навчитися розпоряджатися грошима лише теоретично неможливо.

Ця книга передбачає спільне навчання, тобто читати й виконувати завдання ви будете разом з дитиною. Якщо ви сумлінно виконаєте всі завдання, тоді вона більше не буде влаштовувати істерики в магазині дитячих іграшок і вимагати дорогі подарунки до дня народження. Зате вона захоче вчитися, щоб заробляти гроші!

Увага! На сторінках книги вам трапляться **виокремлені слова**. Тлумачення цих слів ви зможете знайти в економічному словнику, розміщеному наприкінці книги.

На вкладці є аркуш з наліпками-монетками. На кожній сторінці є мішечок, на нього потрібно приклеїти монетку за кожне виконане завдання. Дитина робить це самостійно. Коли ж вона виконає всі-всі завдання і накопичить багато монеток, не забудьте нагородити її. Це може бути щось, про що вона мріяла,— книга, іграшка або враження.

☑ Щоб навчання було успішним, важливо:

- * переконатися, що дитина зрозуміла завдання;
- * стежити за його виконанням;
- * відповісти на всі дитячі питання, які обов'язково постануть під час виконання завдання;
- * похвалити дитину за успішно виконане завдання, цікаві запитання та ідеї.

